

POSTANOWIENIE

Dnia 23 września 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Kozielowicz (przewodniczący)

SSN Dariusz Kała (sprawozdawca)

SSN Barbara Skoczowska

w sprawie **M. K. , c. M., M. K., c. W. i A. K.**
oskarżonych o czyn z art. 190a § 1 k.k. i in.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 23 września 2021 r.,
skargi pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej
od wyroku Sądu Okręgowego w R.
z dnia 31 grudnia 2020 r., sygn. akt III Ka (...)
uchylającego wyrok Sądu Rejonowego w D.
z dnia 19 lutego 2019 r., sygn. akt II K (...)
i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania
na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

postanowił

- 1. oddalić skargę;**
- 2. obciążyć oskarżycielkę posiłkową B.W. kosztami postępowania skargowego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 19 lutego 2019 r., sygn. akt II K (...), Sąd Rejonowy w D.:

1. uznał oskarżonych M. K. , córkę M., M. K., córkę W. i A. K. za winnych tego, że od dnia 22 lipca 2014 r. do dnia 23 kwietnia 2015 r. w Ż., woj. (...), działając wspólnie i w porozumieniu uporczywie nękali B. W. w ten sposób,

że obserwowali ją, podglądali, rejestrowali fakty z jej życia prywatnego za pomocą aparatu telefonicznego, znieważali słowami powszechnie uznanymi za obelżywe, niepokoiili o różnych porach rzucając na jej posesję petardy hukowe, śledzili ją jadąc za nią samochodem, zakłócali spokojne funkcjonowanie w trakcie dnia włączając głośno muzykę oraz wypowiedzi B. W. zarejestrowane w programie telewizyjnym pt. „I.”, jeździli samochodem przed jej posesją, gwałtownie przyspieszając, a następnie hamując, zawiadamiali różnego rodzaju instytucje o różnego rodzaju naruszeniach prawa przez B. W., które to zachowania wzbudziły u B. W. poczucie zagrożenia oraz naruszyły istotnie jej prywatność, a nadto w dniu 21 grudnia 2014 r. wdarli się na ogrodzoną posesję B. W., a następnie znieważyli ją słowami powszechnie uznanymi za obelżywe, zaś A. K. kierował pod adresem B. W. groźby pozbawienia życia, które wzbudziły w niej uzasadnioną obawę, że zostaną spełnione, natomiast M. K., córka W., uderzyła B. W. w głowę oraz szarpała za ucho, czym naruszyła jej nietykalność cielesną, tj. popełnienia przestępstwa z art. 190 a § 1 k.k. i art. 193 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. przez M. K., córkę M., popełnienia przestępstwa z art. 190 a § 1 k.k., art. 193 k.k. i art. 217 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. przez M. K., córkę W. i popełnienia przestępstwa z art. 190 a § 1 k.k., art. 193 k.k. i art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. przez A. K. i za to na podstawie art. 190a § 1 k.k. skazał oskarżonych na kary po 6 (sześć) miesięcy pozbawienia wolności;

2. na podstawie art. 41a § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonych M. K., córki M., M. K., córki W. i

A. K. środek karny w postaci zakazu kontaktowania się z pokrzywdzoną B. W. bez jej zgody na okres 5 lat;

3. na podstawie art. 46 § 2 k.k. orzekł od oskarżonych M. K., córki M., M. K., córki W. i A. K. na rzecz pokrzywdzonej B. W. nawiazki w wysokości po 3 000 zł;

4. uznał oskarżonych M. K., córkę M., M. K., córkę W. i A. K. za winnych tego, że w okresie od dnia 15 listopada 2014 r. do dnia 23 kwietnia 2015 r. w Ż., woj. (...), działając wspólnie i w porozumieniu uporczywie nękali Ł. C. i P. C. w ten sposób, że znieważali ich słowami powszechnie uznanymi za obelżywe, niepokoiili o różnych porach rzucając na ich posesję petardy hukowe, zakłócali spokojne funkcjonowanie w czasie dnia włączając głośno muzykę i wypowiedzi B. W. zarejestrowane w programie telewizyjnym pt. „I.” które to zachowania wzbudziły u nich poczucie zagrożenia i naruszyły istotnie ich prywatność, tj. popełnienia przestępstwa z art. 190a § 1 k.k. i za to na podstawie art. 190a § 1 k.k. skazał oskarżonych na kary po 3 (trzy) miesiące pozbawienia wolności;
5. na podstawie art. 41a § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonych M. K., córki M., M. K., córki W. i A. K. środek karny w postaci zakazu kontaktowania się z pokrzywdzonymi P. C. i Ł. C. bez ich zgody na okres 3 lat;
6. na podstawie art. 46 § 2 k.k. orzekł od oskarżonych M. K., córki M., M. K., córki W. i A. K. na rzecz pokrzywdzonej P. C. nawiazki w wysokości po 2 000 zł (dwa tysiące złotych);
7. na podstawie art. 46 § 2 k.k. orzekł od oskarżonych M. K. , córki M., M. K., córki W. i A. K. na rzecz pokrzywdzonego Ł. C. nawiazki w wysokości po 2 000 zł (dwa tysiące złotych);
8. uznał oskarżoną M. K., córkę M., za winną tego, że w okresie od dnia 24 kwietnia 2015 r. do dnia 11 lutego 2016 r. w miejscowości Ż., woj. (...), wspólnie i w porozumieniu z M. K., córką W. i A. K. , w różnych składach osobowych, przez wielość swoich zachowań uporczywie nękała B. W. oraz Ł. C. i P. C. w ten sposób, że obserwowała, rejestrowała fakty z życia prywatnego za pomocą aparatu telefonicznego i kamer rejestrujących obraz i dźwięk, skierowanych na teren posesji pokrzywdzonych, śledziła i jeździła samochodem za pokrzywdzonymi, podjeżdżała pod domy ich rodzin, znieważała ich słowami powszechnie uznanymi za obelżywe, głośno wykrzykiwała pod adresem pokrzywdzonych, niepokoiła poprzez rzucanie na

posesje kawałków cegieł i śmieci, zastraszała poprzez ciągłe wykrzykiwanie słów „za kraty” i „do ciupy”, groziła wszczęciem postępowania karnego, o różnych porach dnia puszczała z głośników głośną muzykę i urywki programu „I.”, codziennie kilkakrotnie podjeżdżała samochodem, w różnych składach osobowych, przed posesje pokrzywdzonych, obserwowała teren posesji z samochodu i wyczekiwała na powrót pokrzywdzonych, a następnie blokowała samochodem drogę uniemożliwiając przejazd i dostanie się na teren posesji, złośliwie wjeżdżała na nieogrodzoną, oznakowaną nieruchomości B. W., bezpodstawnie zawiadamiała Wydział Komunikacji Starostwa Powiatowego w D. o konieczności skierowania B. W. na badania psychologiczne kierowców, bezpodstawnie zawiadamiała policję o szeregu zachowań B. W. , Ł. C. i P. C., które miały być wykroczeniami lub przestępstwami, wywieszała na siatce ogrodzeniowej rozdzielającej posesję B. W. różne przedmioty oraz reklamówkę z bliżej nieustaloną zawartością emitującą fetor oraz wylewała nieczystości, ponadto w dniu 5 lutego 2016 r. udała się do D., gdzie podając się za prezenterkę telewizji próbowała od W. G. uzyskać informacje na temat B. W., przy czym zachowania te wzbudziły u pokrzywdzonych poczucie zagrożenia oraz naruszyły istotnie prywatność pokrzywdzonych, tj. popełnienia przestępstwa z art. 190 a § 1 k.k. i za to na podstawie art. 190 a § 1 k.k. skazał ją na karę 10 (dziesięciu) miesięcy pozbawienia wolności;

9. na podstawie art. 41a § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonej M. K., córki M., środek karny w postaci zakazu kontaktowania się z pokrzywdzonymi B. W., P. C. i Ł. C. bez ich zgody na okres 5 (pięciu) lat;
10. na podstawie art. 46 § 2 k.k. orzekł od oskarżonej M. K., córki M., na rzecz pokrzywdzonych B. W., P. C. i Ł. C. nawiązki w wysokości po 5 000 zł (pięć tysięcy złotych);
11. uznał oskarżoną M. K., córkę W., za winną tego, że w okresie od dnia 24 kwietnia 2015 r. do dnia 11 lutego 2016 r. w miejscowości Ż., woj. (...), wspólnie i w porozumieniu z M. K., córką M. i A. K., w różnych składach osobowych, przez wielość swoich zachowań uporczywie nękała B. W. oraz Ł.

C. i P. C. w ten sposób, że obserwowała, rejestrowała fakty z życia prywatnego za pomocą aparatu telefonicznego i kamer rejestrujących obraz i dźwięk, skierowanych na teren posesji pokrzywdzonych, śledziła i jeździła samochodem za pokrzywdzonymi, podjeżdżała pod domy ich rodzin, znieważała ich słowami powszechnie uznanymi za obelżywe, głośno wykrzykiwała pod adresem pokrzywdzonych, niepokoiła poprzez rzucanie na posesje kawałków cegieł i śmieci, zastraszała poprzez ciągłe wykrzykiwanie słów „za kraty” i „do ciupy”, groziła wszczęciem postępowania karnego, o różnych porach dnia puszczała z głośników głośną muzykę i urywki programu „I.”, codziennie kilkakrotnie podjeżdżała samochodem, w różnych składach osobowych, przed posesje pokrzywdzonych, obserwowała teren posesji z samochodu i wyczekiwała na powrót pokrzywdzonych, a następnie blokowała samochodem drogę uniemożliwiając przejazd i dostanie się na teren posesji, złośliwie wjeżdżała na nieogrodzoną, oznakowaną nieruchomości B. W., bezpodstawnie zawiadamiała Wydział Komunikacji Starostwa Powiatowego w D. o konieczności skierowania B. W. na badania psychologiczne kierowców, bezpodstawnie zawiadamiała policję o szeregu zachowań B. W., Ł. C. i P. C., które miały być wykroczeniami lub przestępstwami, wywieszała na siatce ogrodzeniowej rozdzielającej posesję B. W. różne przedmioty oraz reklamówkę z bliżej nieustaloną zawartością emitującą fetor oraz wylewała nieczystości, przy czym zachowania te wzbudziły u pokrzywdzonych poczucie zagrożenia oraz naruszyły istotnie prywatność pokrzywdzonych, tj. popełnienia przestępstwa z art. 190 a § 1 k.k. i za to na podstawie art. 190a § 1 k.k. skazał ją na karę 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności;

12. na podstawie art. 41a § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonej M. K., córki W., środek karny w postaci zakazu kontaktowania się z pokrzywdzonymi B. W., P. C. i Ł. C. bez ich zgody na okres 4 (czterech) lat;
13. na podstawie art. 46 § 2 k.k. orzekł od oskarżonej M. K., córki W., na rzecz pokrzywdzonych B. W., P. C. i Ł. C. nawiazki w wysokości po 3 000 zł (trzy tysiące złotych);

14. uznał oskarżonego A. K. za winnego tego, że w okresie od dnia 24 kwietnia 2015 r. do dnia 11 lutego 2016 r. w miejscowości Ż., woj. (...), wspólnie i w porozumieniu z M. K., córką M. i M. K. , córką W., w różnych składach osobowych, przez wielość swoich zachowań uporczywie nękał B. W. oraz Ł. C. i P. C. w ten sposób, że obserwował, rejestrował fakty z życia prywatnego za pomocą aparatu telefonicznego i kamer rejestrujących obraz i dźwięk, skierowanych na teren posesji pokrzywdzonych, śledził i jeździł samochodem za pokrzywdzonymi, podjeżdżał pod domy ich rodzin, znieważał ich słowami powszechnie uznanymi za obelżywe, głośno wykrzykiwał pod adresem pokrzywdzonych, niepokoił poprzez rzucanie na posesje kawałków cegieł i śmieci, zastraszał poprzez ciągłe wykrzykiwanie słów „za kraty” i „do ciupy”, groził wszczęciem postępowania karnego, o różnych porach dnia puszczał z głośników głośną muzykę i urywki programu „I.”, codziennie kilkakrotnie podjeżdżał samochodem, w różnych składach osobowych, przed posesje pokrzywdzonych, obserwował teren posesji z samochodu i wyczekiwał na powrót pokrzywdzonych, a następnie blokował samochodem drogę uniemożliwiając przejazd i dostanie się na teren posesji, złośliwie wjeżdżał na nieogrodzoną, oznakowaną nieruchomości B. W., bezpodstawnie zawiadamiał Wydział Komunikacji Starostwa Powiatowego w D. o konieczności skierowania B. W. na badania psychologiczne kierowców, bezpodstawnie zawiadamiał policję o szeregu zachowań B. W., Ł. C. i P. C., które miały być wykroczeniami lub przestępstwami, wywieszał na siatce ogrodzeniowej rozdzielającej posesję B. W. różne przedmioty oraz reklamówkę z bliżej nieustaloną zawartością emitującą fetor oraz wylewał nieczystości, przy czym zachowania te wzbudziły u pokrzywdzonych poczucie zagrożenia oraz naruszyły istotnie prywatność pokrzywdzonych, tj. popełnienia przestępstwa z art. 190a § 1 k.k. i za to na podstawie art. 190a § 1 k.k.

skazał go na karę 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności;

15. na podstawie art. 41a § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego A. K., środek kamy w postaci zakazu kontaktowania się z pokrzywdzonymi B. W., P. C. i Ł. C. bez ich zgody na okres 4 (czterech) lat;
16. na podstawie art. 46 § 2 k.k. orzekł od oskarżonego A. K. na rzecz pokrzywdzonych B. W., P. C. i Ł. C. nawiązki w wysokości po 3 000 zł (trzy tysiące złotych);
17. na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k., art. 86 § 1 k.k. i art. 90 § 2 k.k. w miejsce jednostkowych kar pozbawienia wolności wymierzonych M. K., córce M., orzekł wobec oskarżonej karę łączną 1 (jednego) roku pozbawienia wolności, zaś w miejsce zakazów kontaktowania się z pokrzywdzonymi bez ich zgody orzekł łączny zakaz kontaktowania się z pokrzywdzonymi B. W., P. C. i Ł. C. bez ich zgody na okres 8 (ośmiu) lat;
18. na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k., art. 86 § 1 k.k. i art. 90 § 2 k.k. w miejsce jednostkowych kar pozbawienia wolności wymierzonych M. K., córce W., orzekł wobec oskarżonej karę łączną 10 (dziesięciu) miesięcy pozbawienia wolności, zaś w miejsce zakazów kontaktowania się z pokrzywdzonymi bez ich zgody orzekł łączny zakaz kontaktowania się z pokrzywdzonymi B. W., P. C. i Ł. C. bez ich zgody na okres 7 (siedmiu) lat;
19. na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k., art. 86 § 1 k.k. i art. 90 § 2 k.k. w miejsce jednostkowych kar pozbawienia wolności wymierzonych A. K. orzekł wobec oskarżonego karę łączną 10 (dziesięciu) miesięcy pozbawienia wolności, zaś w miejsce zakazów kontaktowania się z pokrzywdzonymi bez ich zgody orzekł łączny zakaz kontaktowania się z pokrzywdzonymi B. W., P. C. i Ł. C. bez ich zgody na okres 7 (siedmiu) lat;
20. na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 1 k.k. warunkowo zawiesił oskarżonym wykonanie orzeczonych kar łącznych pozbawienia wolności na okres 3 (trzech) lat próby;
21. na podstawie art. 73 § 1 k.k. w okresie próby oddał oskarżonych pod dozór kuratora sądowego;

22. na podstawie art. 72 § 1 pkt 2 k.k. zobowiązał oskarżonych do przeproszenia pokrzywdzonych na piśmie w terminie miesiąca od dnia uprawomocnienia się wyroku.

Wyrok zawierał również rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów procesu.

Od powyższego wyroku apelacje wywiedli prokurator, pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej B. W., obrońcy oskarżonych i oskarżeni.

Prokurator zaskarżył wyrok w części dotyczącej rozstrzygnięcia o karze na niekorzyść oskarżonych, zarzucając rażąco niewspółmierność orzeczonych wobec oskarżonych jednostkowych i łącznych kar pozbawienia wolności, a nadto rażąco niewspółmierność orzeczonych wobec oskarżonych środków karnych. W konkluzji, prokurator wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w zakresie orzeczonych wobec oskarżonych kar (jednostkowych i łącznych) oraz środków karnych i utrzymanie zaskarżonego wyroku w mocy w pozostałym zakresie.

Pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej zaskarżył wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze, środkach karnych i środkach kompensacyjnych w stosunku do wszystkich oskarżonych. Podniósł zarzuty obrazy art. 46 § 1 i 2 k.k., art. 424 § 1 pkt 2 i § 2 k.p.k., art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. w zw. z art. 424 § 1 oraz § 2 k.p.k., błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia oraz rażącej niewspółmierności kary. Podnosząc powyższe zarzuty, skarżący wniósł o zmianę wydanego wyroku w zakresie orzeczonych wobec oskarżonych kar (jednostkowych i łącznych), środków karnych oraz środków kompensacyjnych.

Obrońca oskarżonej M. K., córki M., zaskarżyła wyrok w całości w stosunku do ww. oskarżonej, podnosząc zarzuty obrazy przepisów prawa procesowego mającej wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, tj. art. 7 k.p.k. i art. 424 § 1 k.p.k., art. 170 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 167 § 1 k.p.k. w zw. z art. 169 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k., art. 196 § 3 k.p.k. w związku z art. 170 k.p.k., a nadto zarzut obrazy prawa materialnego poprzez błędną wykładnię art. 190a § 1 k.k. i błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku. Podnosząc powyższe zarzuty, skarżąca wniosła o uniewinnienie oskarżonej M. K.,

córki M., od czynów zarzucanych w jej akcie oskarżenia, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy sądowi I Instancji do ponownego rozpoznania,

Obrońca oskarżonych M. K., c. W. i A. K. zaskarżyła wyrok w stosunku do tych oskarżonych w całości, podnosząc zarzuty: obrazy przepisów postępowania, tj. art. 4 k.p.k., art. 5 § 2 k.p.k., art. 7 k.p.k., art. 167 k.p.k., art. 170 § 1 w zw. z art. 167 k.p.k., art. 424 k.p.k., obrazę przepisu prawa materialnego, tj. art. 190a § 1 k.p.k. oraz błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku. Podnosząc powyższe zarzuty, skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonych M. K. c. W. i A. K. od zarzucanych im czynów, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I Instancji.

W osobistej apelacji oskarżenia, zaskarżając wyrok w całości, podnieśli zarzuty obrazy przepisów postępowania poprzez „odmowę powołania nowego zespołu biegłych z zakresu psychiatrii” w celu wydania kolejnych opinii co do stanu zdrowia oskarżonych M. K., c. M., M. K., c. W. i A. K., obrazę przepisu art. 4 § 1 k.k., obrazę przepisu art. 41 k.p.k. poprzez niezastosowanie tej regulacji „względem wyłączenia sędziego Przewodniczącego - SSR B. S.”, obrazę przepisów art. 41 k.p.k. w zw. z art. 47 § 1 k.p.k. poprzez niezastosowanie tych regulacji „względem wyłączenia oskarżyciela publicznego – Prokuratury Rejonowej w D.”, obrazy art. 6 k.p.k. w zw. z art. 378 § 2 k.p.k., obrazę art. 7 k.p.k. i art. 5 k.p.k. oraz zarzut błędu w ustaleniach faktycznych.

Podnosząc powyższe zarzuty, skarżący wniesli o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Wyrokiem z dnia 31 grudnia 2020 r., sygn. akt III Ka (...), Sąd Okręgowy w R. uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w D. do ponownego rozpoznania.

Od powyższego wyroku skargę wywiódł pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej B. W., który zaskarżył wyrok w całości zarzucając mu naruszenie:

- art. 437 § 2 k.p.k. w zw. z art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. w zw. z art. 5 § 1 k.p.k. poprzez wadliwe zastosowanie tego pierwszego przepisu i uchylenie w całości wyroku Sądu Rejonowego w D., II Wydział Karny, sygn. akt II K (...) w powołaniu na naruszenie wskazanych art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. i art. 5 § 1 k.p.k., w sytuacji gdy - po pierwsze - do naruszenia tych przepisów nie doszło, albowiem nie zachodziły jakiekolwiek przesłanki do wyłączenia sędziego przewodniczącego SSR B. S. od orzekania w sprawie, a z pewnością przesłanką taką nie jest jej uprzednie orzekanie w sprawie z udziałem stron prowadzonej przez Sąd Rejonowy w D., II Wydział Karny do sygn. akt II K (...), - po drugie - Sąd odwoławczy nie podniósł konkretnych okoliczności, które wskazywałyby na to, że orzekanie w przedmiotowej sprawie przez SSR B. S. naruszyło w jakikolwiek sposób zasadę obiektywizmu w sposób mający wpływ na treść zapadłego wyroku Sądu I instancji, a nadto Sąd Odwoławczy wydając orzeczenie kasatoryjne nie wskazał też takich okoliczności faktycznych oraz prawnych, które uzasadniałyby konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego w całości i wyłączałyby orzekanie merytoryczne przez sąd odwoławczy,

- art. 437 § 2 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. w zw. z art. 202 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k. poprzez wadliwe zastosowanie tego pierwszego przepisu i uchylenie w całości wyroku Sądu Rejonowego w D., II Wydział Karny, sygn. akt II K (...) w powołaniu na konieczność dalszego badania stanu zdrowia psychicznego osób oskarżonych i wyjaśniania kwestii dotyczących opinii biegłych psychiatrów (w tej i różnych sprawach gdzie występowali oskarżeni), w sytuacji gdy Sąd odwoławczy ma pełną możliwość prowadzenia postępowania dowodowego w tej materii, w tymi nawet zarządzenia obserwacji oskarżonych w zakładzie leczniczym jeżeli takie byłoby wskazanie biegłych psychiatrów.

Podnosząc powyższe zarzuty, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w R. w całości i przekazanie sprawy temu sądowi jako właściwemu sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania.

W odpowiedziach na skargę obrońcy oskarżonych oraz oskarżeni wnieśli o oddalenie tego środka zaskarżenia. Prokurator natomiast wniósł o uwzględnienie skargi.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga okazała się bezzasadna.

Z uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia w sposób jednoznaczny wynika, że jedyną przyczyną uchylenia wyroku Sądu Rejonowego w D. było stwierdzenie, że w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji doszło do obrazy przepisu art. 41 §1 k.p.k. Powyższe miało być konsekwencją rozpoznania sprawy przez sąd, w składzie którego zasiadała sędzia B. S., a która - w ocenie organu ad quem - w oparciu o powyższą regulację, powinna zostać wyłączona od udziału w tej sprawie. Powodem uchylenia zaskarżonego orzeczenia nie były natomiast, stwierdzone przez organ ad quem, uchybienia sądu pierwszej instancji związane z niedopuszczeniem dowodu „z innego zespołu biegłych psychiatrów oraz psychologa” celem ustalenia stanu zdrowia oskarżonych. Wynika to jednoznacznie z treści uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia. W tym stanie rzeczy zarzut podniesiony w tiret drugie skargi musiał zostać uznany za nietrafny.

W ten sam sposób, choć z innych powodów, należało ocenić zarzut podniesiony w tiret pierwsze skargi. Rozwijając ten wątek stwierdzić należy, że skarżący ma oczywiście rację, gdy kasatoryjne rozstrzygnięcie organu ad quem wiąże ze stwierdzeniem uchybienia w postaci obrazy art. 41 § 1 k.p.k. polegającej na niewyłączeniu od udziału w sprawie, w postępowaniu głównym, sędzi B. S.. Sposób sformułowania tego zarzutu oraz argumentacja przywołana na jego poparcie wskazuje jednak na to, że autor skargi nie przywiązuje należytej wagi do specyfiki postępowania skargowego i w konsekwencji wadliwie postrzega zakres

kognicji Sądu Najwyższego w tym postępowaniu. Swoistość postępowania skargowego polega bowiem na tym, że celem kontroli przeprowadzanej w jego ramach, nie jest badanie sprawy co do meritum. Oznacza to, że w przypadku uchylenia wyroku z powodu przesłanki „konieczności przeprowadzenia przewodu na nowo w całości” (art. 437 § 2 zd. 2 *in fine* k.p.k.) rola Sądu Najwyższego ogranicza się do zbadania, czy uchybienie stwierdzone przez sąd odwoławczy daje podstawę do wydania orzeczenia kasatoryjnego. Organ ten nie ocenia natomiast merytorycznej zasadności konstatacji sądu odwoławczego w kwestii stwierdzonych uchybień, gdyż byłoby to równoznaczne z rozpoznaniem sprawy „co do istoty” (tak Sąd Najwyższy w uchwale składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2018 r., I KZP 13/17, OSNKW 2018/3/23). Z powyższego wynika, że w niniejszym postępowaniu, Sąd Najwyższy uprawniony był jedynie do formalnego zbadania, czy przywoływane przez sąd odwoławczy - w kontekście analizowanego uchybienia - podstawowe fakty dotyczące przedmiotu oraz uczestników procesu, w sprawie toczącej się przed Sąd Rejonowym w D. pod sygnaturą II K [...] /14, znajdują odzwierciedlenie w materiale aktowym (co też uczynił m.in. poprzez pozyskanie odpisów wyroków sądu pierwszej i drugiej instancji, zapadłych w ww. sprawie wraz z ich uzasadnieniami). Nie miał natomiast kompetencji do oceny, czy wnioski wyprowadzone przez sąd odwoławczy z analizy, dokonanej w kontekście apelacyjnego zarzutu obrazy art. 41 § 1 k.p.k., opartej na porównaniu okoliczności badanych w kontrolowanym postępowaniu oraz we wskazanej wyżej sprawie II K [...] /14, były trafne. Takie postąpienie byłoby bowiem równoznaczne z dokonaniem merytorycznej oceny zasadności zarzutu apelacyjnego, do czego w postępowaniu skargowym, Sąd Najwyższy nie jest uprawniony.

Sąd Najwyższy miał natomiast kompetencję, połączoną z nakazem uczynienia z niej użytku, do zbadania, czy stwierdzone przez organ ad quem uchybienie dawało podstawę do wydania orzeczenia kasatoryjnego. Analizy przeprowadzone w tej kwestii doprowadziły do wniosku, że odpowiedź w tej materii musi być pozytywna. W orzecznictwie podkreśla się, że *obraza przepisów postępowania, której konsekwencją jest dopuszczenie do udziału w sprawie sędziego, którego bezstronność już choćby tylko w odbiorze zewnętrznego, rozsądnie rozumującego obserwatora procesu, może wywołać uzasadnione*

wątpliwości, w zdecydowanej większości przypadków będzie musiała zostać uznana za mogącą mieć istotny wpływ na treść wyroku. Stan uzasadnionej obawy co do bezstronności sądu (sędziego) co do zasady nie pozwala bowiem, z wymaganą przez standard rzetelnego procesu stanowczością, wyeliminować wątpliwości co do merytorycznej słuszności wydanego przez ów sąd orzeczenia (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 21 lutego 2019 r., IV KK 390/18, LEX nr 2623746).

Z powyższego wynika zatem, że stwierdzenie przez sąd II instancji, iż w postępowaniu głównym doszło do mogącej mieć wpływ na treść orzeczenia obrazy art. 41 § 1 k.p.k., jest równoznaczne z konstatacją, że strona została pozbawiona prawa do rzetelnego procesu. Ta okoliczność zaś, bez wątpienia skutkuje koniecznością przeprowadzenia przewodu sądowego na nowo w całości (zob. uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2019 r., I KZP 3/19, OSNKW 2019/6/31).

W tym stanie rzeczy, skarga jako bezzasadna musiała zostać oddalona (art. 539e § 2 k.p.k.).

Z uwagi na powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej postanowienia.